

počin. (Výzdoba hlediště z 1861 od Josefa Mánesa. Od 1921 biograf, nevhodné úpravy. Div. provoz postupně skončil, jeviště zazděno. Pouze jako kinosál až do nedávných let. Mánesova výzdoba se nedochovala, existuje ale její předloha.) Repertoár Nalezenec (Tyl), Angelina (Turinský), Divotvorný klobouk, Locketský zvon (Klicpera), Ženichové (Macháček), z her Štěpánkových už jen Štěkavec.

*Tak tedy vítějte nám, drazí hosté!
Vítejte všichni v tento dnešní den!
A vlídně vemte naši Múzy prosté
Útlounký, skromný kvítek ten!
Snad času vládou také náš duch zroste
Až přízní vaší bude oblažen,
Snad až se vřelejší v nás oheň vznítí
I váš zrak spokojeněj pozasvítí.*

*Z Proslovu k otevření divadla soboteckého.
František Věnceslav Jeřábek, 1857.*

Od 1851 v ODi pauza. 1856 vlastenecká beseda v prospěch zřízení knihovny, pořádali *studenti*, v čele např. Václav Šolc (1838-1871, básník, též 1863-1865 h. kočovných společností), F. V. Jeřábek (1836-1893, dramatik). ODi pak nepřetržitě od 1857, 1858 premiéra prvotiny rodáka F. V. Jeřábka Hána aneb Smíření Přemyslovců s Vršovci. Konec 50. let vývoj zbrzdil, generace 60. let pokračovala v tradici hl. studentského divadla. Od 70. let záznamy o odehraných představeních, včetně her, které provozovaly kočující společnosti. 1905 v městském divadle 33 představení, z toho 3 ochotnická. Divadlo hrály *Sokol*, *Sdružení studujících soboteckých*, zal. 1877. Významná aktivita před. 1. svět. v. za ved. Jos. Tkalců.

Nejvýznamnější období studentského prázdninového divadla 1921-1937 za ved. a r. místního rodáka Fráni Šrámk (1877-1952, básník a dramatik). O spolupráci při přípravě Léta ho požádali studenti V. Hejn a Fr. Duchoň. Celkem v Šrámkově r. 14 insc., z nich řada jeho her, 1921 a 1927 Léto, 1923 Plačící satyr, 1925 Soud, Červen, 1926 Starý markýz (Jesenská), Navždy (Rydel), Osamělé duše (Hauptmann), 1927 Měsíc nad řekou k oslavě Šrámkových narozenin, Léto k 5. sjezdu rodáků a přátel města, 1930 Irena (Hilbert), Život je krásný (Achar), 1931 Ostrov velké lásky, 1936 Veselohra (Jeřábek), 1937 poslední Šrámkem r. hrou podruhé Měsíc nad řekou.

*Šrámek byl velice milý režisér, protože si nás pozval, a když to někdo neuměl, tak si ho zval támhle k Šalovicům do vrbiček. Moje maminka byla taky velká ochotnice, hrávala se Šrámkem, no a taky to jednou neuměla a Šrámek řekl: To i vás mám pozvat do vrbiček?
Z rozhovoru festivalového zpravodaje Splav
s Karlem Samšíňákem.*

Dále hrály *Nová scéna*, *Baráčníci*, *politické strany*. 1923 činoherní soubor *Havlíček*. 1926 zal. *Malá scéna*, do konce 30. let. 1941 zal. *SDO Nová scéna*, zakládajících činných členů 81, 12 přispívajících. 1943 přibýlo 8 činných členů. Hráli osvědčené klasické české hry, celkem 15 her ve 42 představeních na vlastním jevišti i na zájezdech.

1947 *DS Nová scéna* (později jako *DS OB*), 1947 poprvé použila název Šrámkova Sobotka, za ved. div. a amatérského malíře A. Kafky uspořádala cyklus div. představení ze Sobotky a okolních měst. 1956 Ochotníci neměli už dva roky kde hrát. Od 1962 ve Šrámkově domě tříleté školení recitátorů, od 1964 v místě první cyklické krajské semináře uměleckého přednesu pro ved. souborů ze všech okr. Východočeského kraje, org. KKS Hradec Králové, Jos. Vavříčka (viz Hronov) ve spolupráci

611 / Fráňa Šrámek (druhý zprava) mezi soboteckými ochotníky, 1936.

s Archivem Fr. Šrámk, M. Hejnová, odb. realizace ÚDLUT Praha, výrazně ovlivnily rozvoj a úroveň oboru v kraji. 1962 též zal. *Recitační studio Šrámkova domu (RSŠD)*, studentský a později částečně dětský soubor, zal. ved. Archivu Fr. Šrámk M. Hejnová (1905-1985), významná kulturní pracovnice v místě, 1962-1969 ved. E. Seemanová (h., pedagog jevištní řeči). Studio 1966 jako první nastudovalo Komedii o hvězdě (J. Kopecký), adaptaci starých rukopisů, zvláště paseckého Metelky. 1969-1970 ved. J. Paďour (h. a r., od 90. let. 20. stol. významný představitel katolické církve, biskup, viz také Praha-Žižkov), 1969 Pas-sion, 1969 Stráž domova, 1970 Ubohá a šťastná (Němcová, Paďour), účast v soutěži O štít Boženy Němcové Česká Skalice. 1971 ved. M. Hejnová, dlouhodobá spolupráce D. Musilová (DAMU) a r. J. Hraše, 1971-1973 spolupráce V. Martinec (profes. h. a r., ved. několika skupin mladého divadla na různých místech republiky), od 1975 spolupráce Š. Štembergové-Kratochvilové (viz také Praha), zal. a ved. dětský soubor *Přípravka recitačního studia Šrámkova domu*. 1993 Recitační studio Šrámkova domu, 2000 Můj portrét.

Od 1957 Šrámkova Sobotka, zal. Mil. Hrdličková-Šrámková, M. Hejnová a D. Bílková-Kyzivátová, festivaly netradičního pojetí české literatury a českého jazyka od 1961 opřeny o místní Archiv Fr. Šrámk a Šrámkův dům, zpoč. ved. V. Hejn, poté až do 80. let M. Hejnová, ve spolupráci s ÚDLUT, později div. odd. ÚKVČ, koncepce festivalu. Dopolední odborné přednášky pro učitele, večer kulturní programy, v zah. den Poetické odpoledne, vystoupení východočeských souborů (zač. jako konfrontace recitačních studií ze Sobotky, Svitav, Hlinska a Havlíčkova Brodu, zal. jako součást koncepce cyklického školení ved. v místě). Od 1968 součástí celostátní soutěž, od 80. let přehlídka a dílna uměleckého přednesu studentů PF a FF, od pol. 90. let celostátní setkání učitelů, knihovníků a studentů bohemistiky k jazyku a komunikaci, viz BČAD, kap. Festivaly-přehlídky.

- 1971 WP - RSŠD, Wolker: Jitní píseň
- 1973 ŠP - RSŠD, Šrámek - Martinec: Chvála jazyka
- 1985 NP DRRK Mělník - Přípravka RSŠD, Hrubín - Vodňanský a další - Štembergová-Kratochvilová: Jako slunce, jako chleba
- 1988 NP DRRK Mělník - Přípravka RSŠD, folklorní texty sest. Š. Štembergová-Kratochvilová: Masopustní žerty
- 1990 DDL Prachatice - Přípravka RSŠD, Čapek - Štembergová-Kratochvilová: O princezně solimánské
- 1992 DDL Prachatice - Přípravka RSŠD, Hurník - Štembergová-Kratochvilová: Divné jméno
- 1993 ŠP, LCH, FEMAD, JH - Studio Šrámkova domu, Svěrák: Tatínku, ta se ti povedla.

INFORMACE pro MČAD: Mistopis okresu zprac. Hana Fajstauerová, Jiřina Holá a Ivan Matějka. Rkp. 1998-2000. PC ART. BČAD, č. 994; CCAD, s. 58, 99, 101, 256, 375, 376; DČD II, s. 291; III, s. 178.